

Stulan yayejul te sdujel jtunel ta jteklum Oxchuc, Chiapas, ta sdujel ta snopibal yu'unik

Jun. Chajbel skoplal binti ya xjil te jtuneletik ta jteklum

1. Te tsoble ta komon ya me yakik ta ilel ta pajal te ja nix xjich ya xjila'a te biti H. Ayuntamiento sbijil te ya yich stunelal kalal ya sduj te jtunel ta snopibal yu'unik (stuch bil kabal).

Cheb.- Normatividad (xachibal) te ya yak lokel te mukul tsoble

2. Te macha ya spalokel te ikel yu'un te jdu jtunel ta Oxlajuneb yu'al abril sabilal 2019, ja me ya pas te machaj tsakbilik como mesa yu'un debates, ya me yich tikunel ta stojolik te ans winik te ay credencialik yu'un jdu jtunel ja me ya yakik ilel a ta mesa te skalel te bitil albilix soc mayuk me junuk paraje ma su ya och.
3. Te kalal ya yich ta pukel te ikel ya me skan sna stojol te IEPC. Te jayebik te tsakbilik ta mesa yu'un debate ya me skan yabeyik sna stojol te ikel ta spisil te machatik tsabilik ta 120 paraje'etik te swolo te lumaltik Oxchuc, yich yu'un te kalal la yich te ikel te macha tsakbilik ta jujun paraje'etik jame ya spukixaja'a ta stojol antsetik winiketik te macha tik jelawenes te waxuklajuneb yawilal yich yakuk xkotik a ta skalel te tsoble y ta yorail.
4. Te kalal lek ayixa'a te ikel soc spuk ta oranax ta patila'a te snail te jdu jtunel ya yalbey skoplal te ya yich ta achtesel te jtuneletik te nakanbilik.
5. Ta swetajil te ya spuk skoplal ta spisil banti chikna, ya me spuk te ikel ta bayuk te ya yak te snail jdu jtunel, a nix jich ya me chikna ta boch takin te ikel ta jujun parajetik, soc nix ya me yich pakel junetik ta jujun parajetik soc ya me chikna ta tsoc tsoc kin yu'un te jteklum.

Oxeb.- Bij juniluk ya kas te ya ja pas te jdu te waj jtunel como ans winik

6. Ya yich alel ta stojol te winik ans te ay yu'unik te credencial te ya stujun yu'un tsakel jtunel yu'un jame ya yak ilel te banti ya yich tsibuyel te kot ta tsoble yich ya pas ya yajk ilel te machaj ya skoltay a te kajal ya yich pasel te tsoble a nix yich ma me pas ya xil junuk paraje te ma xoch.
7. Te mej ay machaj mayuk yu'un te credencial ju'un jtu jtunel, ya me pas ya stak tsak te ya jtunel sok te jun akbil yu'un te banti yak ta slokesel te credencial, soc nix te jun te la yajk te Tribunal Electoral ya me xtu'un yu'un para que ya me ja wajk ta ilel te jbay kuxulal.
8. Te jun te mero tulan skoplal ja me te credencial yu'un jdu jtunel ya mete ya yak ta ilela'a.

Chaneb.- Junetik ya skanot yu'un ya pas xnaka ta jtunel soc ya yich ta pasel te kapal soc winik ans

9. Ta mero melel ya me yich ta pasel te kapal soc winik ans te jtuneletik ta ayuntamiento ta jteklum yich snopibal, te mukul tsoble soc te mesa yu'un debates, ya me yilik soc ya me snopik ta spisil te betik ya skan ya yich ta pasel ta swetail te pajaluk ya och ta jtunel como winik soc ans ta jchabal te jtuneletik, ya me skan a naik sto'ol te sindicatura soc regidurias ya me tsak suplentes te pajal winik o pajal ans soc, soc na'aik stojol te macha ju yu'un ta presidencia ma me xuj ya xil ta pajal, como ja naojik stojol te bitil ya jdu te jka jtuneltik ma me spa tsak suplete.

- A. Ya me skan wasuklajuneb yawilal, ya me skan a naktib o mayuc banti ja tijoba'a ta banti kuxulak, te me ay a lokatbe'el soc mala ja'a wiktay ta kaxel te banti kuxulak ya me chikna ta stojol te tsoble.
- B. Te me spisil ja wakoba ta paraje, ya nax a te antsetike ay maba ya spasika'a, soc teme ay atejen ta banti kuxul ataja'a te bitil yawilal.
- C. Mame yetaluk ay a nop jun, a nax te me ya sna skoponel y tsibujel jun.
- D. Ya me skan xlamen a wotan te yich bitil jdujel ta snopibal a wu'unik.
- E. Ya me skan nabil sba ta banti kuxul o ta sbario.

10. Ja nix yich, betik ma ba spa ya och ta cantidado o candidata ju'un tajjimal le chikan skoplal:

- A. Temej ay jtajinem ta machaj kaxemikix ta jtunel soc emen bin la spa te kalal a nakaja yich bitil snopibal ju'un te banti kuxulex, ya me ya yilixa'a te tsoblejetik.
- B. Ma mej skan ja winat, macha ya jtaba soc, ja wix o bankil, ja mej, tat, yajchix, skerem, o pajal soc ja chijchel ja to ta chanebal grado, ja nix yich ma me spa te me bekajen ta stojol winik ans te yiktajobey sbaik ja to chebal grado, soc a te machaj ja xuj yu'un ya xil ta mukul jtunel o ta sindicatura.
- C. Te mayuk ochem ta mukul jtunel y la yak ta ilel emen yatel ta stojol te paraje'etik, ja me ya yilixa'a te tsoblejetik.
- D. Mayuk a wichojo chukel soc mayuk a wichojo bayal jawil ta chukel.
- E. Ma mej skan machaj ya yajk mantal ta snopibal yu'un soc machaj ay ta ministroil ta chulnaj yu'un jteklum.

11. Ta ska te machaj kaxemikix ta jtunel te la yakik ta ilel te emen stalelik yich yu'una'a te mero tulan te ya skan yich ta jelel te ayeb machaj ya och'beel ta snail jtunel.
12. Ta pisilik te macha mala la yich ta nakanel ta jtunel ya me skan toj yak sbaik, yich ta alel, te machaj tajjini te jchayike ya me skan schu'unika'a te bitil la skan te ans winik.
13. Te ateleetik te ya och ta atel jta ayuntamiento te ya yich ta pukel ta stojol te kusleyetik ta spisil te paraje'etik yich pajaluk ya xkaxika'a ta atel yu'un te mukul jtunel.

Joeb.- Nakanel te machaj ya stajinik winik ans

14. Te mukul tsoble la yalik yu'un te lajuneb te machaj ya stajinik, yich ini, joeb winiketik soc joeb antsetik, ta spisilik ya nax me ya xil tul como mukul jtunel winik o mukul jtunel ans ta jteklum.
15. Ta skuenta te sindico (propietario), sindico (suplente) soc te wakeb regidores (propietarios) soc te wakeb regidores (suplentes) ya me jichik tsakel a ta spisila a te 120 paraje'etik yu'un te lumaltik Oxchuc.
16. Te kalal ya yichik akel ilel te machajtik ya xtajinik ja'a te ta mukul tsoble ya me skan jun semana nejeltela'a, te mero tulan skopla ya me te jtuneletik tsacojik wusinel tat metik ya me skan ya a jduyiktel jtuluk a te ta Chanlajuneb parajetik te ya xta smak jun atel, te yich bitil sindico propietarios o ya suplentes o ya regidores propietarios o ya te suplencias, yichel ta muk te ans winik. Yich yu'un ya me xakot ta ilel ta kalal yich pasel te tsoble, yich ta stojol te tsoble soc ta sit te ans winik ja me ya spata betik ya yalik, soc nix ja me skopoyik te mamaletik ta stojolik te tajjimaletik, a nix yich te mukul tsoble ja me yilik te me ya pasta yu'un te skoplal te albil ta mukul tsoble.

Wakeb.- Skakalel te bin ora ya yich jdujel jtunel, ma me xnatub skalel ta Domingo chanlajuneb yu'al abril sawilal 2019

17. Te jdu jtunel ya me yich ta pasel te sabado Oxlajuneb yu'al abril sawilal 2019 ta yamakul te parque central ta jteklum Oxchuc.

Jukeb.- Biti ya xtuj te jtunel

18. Ya me yich pasel junax tsoble ta spisilik ta yamakul ta smukul snajul te jteklum.
19. Te jtuneletik te nakatik, te tsoble ta komon y soc nix te jtuneletik ta estataletik, ya me yak ta nael stojol te pajal yakuk ochik yich bitil winik ans ta kalal ya pasta te mukul tsoble ta stunel jtuneletik;
20. Te mesa yu'un debate, soc nix te jtunelik nakatik, ya me tsibujik ikel, tikunbil ta stojol spisil te skulejetik, winik soc ans, jelawenik waxuklajuneb yawilal ta slumal Oxchuc, le val kuxul ta jteklum o ta parajetik te smako te lumaltik;

21. Ya me spuk bayal skoplal ta jteklum ya nix yich ta spisil te parajetik te swolo te lumaltik, yich yu'un, te mesa yu'un debate, comite yu'un nopjun soc nix jtunel auxiliar jteklum, ya me skan ya spakik te skoplal ikel ta banti ya stayik ta ilel te winik ans y soc nix ya me skopajik ta boch takin ta jujun parajetik y soc ya me yich alel te ikel ta chin tsoc tsoc kin te ya chiknaj ta spisil te slumal Oxchuc.
22. Ta skalel jmukul tsoble ya me yich tsakel ta jun te kalal ya xkot te jteklum y soc te 120 parajetik te swolo te lumaltik, a nix yich ya me xam ta waskeb horas te ya xach ta tsakel ta jun te winik ans te ya skotik chicanuk banti jachemtel. Ta jujun mesa ay me sjunal jujun parajetik banti ya wakabajik ta jun, ayto me ya skan ya xach a te mukul tsoble, te jujun parajetik ya me yakik ta nael jayeb a kotik te la yak sbajik ta jun soc te mesa yu'un debate ta sweta ya yich ta ilel te me ay skoplal scota'a te mukul tsoble.
23. Te mesa yu'un debate, yame ya xach te mukul tsoble yu'un jdu jtunel ta xachibal soc ya tomej te slajibal te jdu jtunel yu'un te lumaltik.
24. Yakel snael stojol ta xtuch bil kabal.
25. Ma me yetaluk aktayel ta juju tul te kalal ya ja toy te ja kabik te me ch'ikan ta ilel te ya bayal swinikul. Te me yu'un mabaj ch'ikan ta ilel ta lek te bayale soc te me ya skan ya yich ta aktayel, te mesa yu'un debate, ja me ya snopik y soc ch'apik biti ya yich ta aktayel te macha bayal, ya me skoltay sba soc te jtuneletik ta jujun parajetik, teme yu'un mero ya skan ya me sdujik machaj ya yaktayik ta jujun mesa soc ta jujun parajetik yu'un ya me snakanik ta jun te macha la skoltay.
26. Te me chikna te macha bayal swiniktak yu'un a na nix la me yu'un ja bayaliki soc chikanme ilel te macha te chin tebike, te yich lek a loka'a o te me ya kas yich ta aktayel ta jujun tul, te mesa yu'un debate ya me ya yakik ta nael te machaj juju'unabi chikan bin jtunel hay ta jtujel, ja nix yich, te machaj juju'un a yil winik o ja ans ta presidenteil ya me yich alel ta stojol te mukul tsoble te ja'a yuju'une.
27. Lajixa'a te jdu jtunel, te mesa yu'un debate ya me xach bey skoplal te bin kot ta pasel a nix me yich ya me pasik ta firmar ta jujutul te mesa yu'un debates, son ya me pasik ta firmar te jtuneletik te nakatik y sok nix te jtuneletik ta paraje'etik te swolo te jteklum, te skoplal te la yich ta tsibujel yame soinel te junetik te banti la yichik ta nakanel te jayeb a kotik.
28. Te me ay ba a kot ta'a te snail jtu jtunel ta yilel nax ja'a ta skalel te mukul tsoble mayuk betik ya stak pas ja'a, ja nix yich ma spa ya skopo.
29. Como a nix yich bitil chambil a wu'unik soc ja walojik, yu'un yich me ya skot ta pasela'a a bay yamakul Parque central ta jteklum Oxchuc, te jich ya yich ta pasel te atel ta spisil te kajal:
30. Te kaxesel bijililetik ya me xach ta waxkeb horas sakubel kinal yich yu'un ya me yich akel waxuklajuneb mesas, jich kaltik, oxeb parajetik ya xkas ta bay jujun ochibal ta mukul amak, yich ta swakebal ochibaletik te ya'a naobeysba'ik (chambil ta tab parajetik) soc ya me skoltaywan te bulucheb te machaj swolojex propietarios, soc suplentetik, jtuneletik ta spisil te 120 parajetik, ja nix me yich te ikal winiketik te ay yatelik ta parajeik ta swentajil yu'un lekuk ya skot ta pasel te jdu jtunel.
31. Ta sweta te mabaj chayay, ya me yich akel banti ya a ta taillel banti ya a wak ta ochexel ta jun ja'a biyil ta junuka'a ta swakebal ochibal, a nix jich ya me yich spasel jun yichotel aktayel te parajetik te bay ya yich ta nakanel te yaktajibal te credencial yu'un jdu jtunel.
32. Ya me yich ta aktayel jayeb yak ta jkoel te winik ans ja tsin te ya me yich akel ta stojol te mesa yu'un debates, como ja'a naojik stojol te ja me ya xach te mukul tsoble.
33. Kalal bayal ja kotixaja'a te parajetik ya me yich ta jachexel te mukul tsoble, te ateleetik yu'un te snail jdu jtunel ya me pas ya xil ta mesa soc ta mesa yu'un debateetik, yamal me ay ma me pas skopo soc yakik ilel machaj skolta.
34. Jachixaja'a te a'ye ta tsoble ya me xkasik ta jakel ilel ta jujutul te machaj ya xtayinik winik ans.
35. Te mesa yu'un debate ya me yalbey te ya xkaxik ta sit yelaw winik ans yich ya snabey'sbaika'a yajixa'a te ilel ta spisilik ya me xkasik ta pasel te sdujel me macha yac ta tajjimal winik o ans te macha ya xach te yich ta ilel te me ay swinik te xtuch skab ta stojol yich me ya yich ta pasel ta spisilik jayeb te tajjimaletik ja to me teme chiknaj te macha juju'une te jil ta Presidente yu'un jteklum. Ja nix yich ya me yich ta ilel te yantik xan (ans winik). jaik me te macha ya xochik jdonel como Sindico propietario soc a to ta slajib suplente yu'un swakebal regidoretik, ta yilel ta lek te mukul tsoblejetik jaik me te ya snakanik bin jtunel ya spasik soc te bitil ya xchikna te machaj xtuch skabik ta stojolik, yu'un ini ya me yich ta pasel ta skoplal ta Oxlajuneb yu'al Abril leta awil.
36. Ta spisilito ya ya me xach sunal banti ya spa ta firmar ta spisilik te mesa yu'un debates y soc te macha ya sdu te snail jdu jtunel jaik ni wan te consejeroetik o consejeraetik te talemik ta Consejo General.
37. Ta skalela'a te jdu jtunel ya pas xain lea a te macha ya jilik te jdu jtuneletik, ja nax yu'un mabaj ya pas skopo soc mabaj ya pas te ya yak ta ilel macha ya skoltay.

Waxkeb.- Skakalel te atel

38. Te ayuntamiento ya skakalel oxeb yawil te ya xate, yich te jtunel te ya yich ta nakanel, ya me xala a to ta bulukchawinik yu'al diciembre ta sawilal 2021; yu'un me te mukul tsoble mala sutes yayejik chojik lokel te betik la yakik.

Baluneb.- Skakalel bin ora ya tsak snaktib

39. Te jayeb nakajik ta jtunel ya me tsakik snaktibic ta yan kajalil ta patil ja'a te snail te jdu jtunel ya yich ta muk te jtuneletik ya nakayik.

Lajuneb.- Jchoyal lokel ta jtunel

40. Jach me yilel skoplal te ya xate ta sitil ja nix te chikan bin kajaliluk ya yich ta ilel te jtunel.
41. Ya nix yich a yil ta stojol te macha ya xoch bel ta mukul jtunel soc nix te sotak ta jtunel ta Cabilto, mame emenuk ya'ayik ya me yichik ilel jayeb skakalul te ya stujunik soc te betik ya tsokotel lokel ta jtunel.
42. Jatikitoj te mero muk skoplal te ya xakot yu'un te jchojilel te stunel:

- A. Atel te ma xnuh.
- B. Ya jchak gente ta ans winik.
- C. Masnaj chakel koltayel soc ya yelkan takin.
- D. Ya seltaj takin xan te koltayel.
- E. Ya pas firmar soc yabey sello jochol jun.
- F. Paswan ta lot yu'un banti yabel takin.
- G. Ma tsakaluk yak te bin ay ta plan yu'un te Desarrollo ta jteklum te ja stujun yu'un ta spisil te 120 paraje'etik te smako Oxchuc.

Bulucheb.- Swinikul te machatik ya chabanik bentik ma skoja'a

43. La yich ta nakanel chaneb, soc la me yich ichel ta muk te pajal como ans winik yich yu'un te yatelike a nas me la sleik stukelik. Yich yu'un yich me ja jil: Dionisio Encinos Gomez, presidente; Rosa Morales Lopez, secretaria; Daniel Gomez Santiz, sba vocalsoc Norma Araceli Santiz Lopez, Chebal vocal.
44. Ta xachibal ja to ta slajibal te jdu jtunel, ja'ik te chaneb comisionetik ya pas ya skom betik ma stuyun, sakel yu'un chabajil kopetik, yu'un yich ya tatik samalil te kop aye ta pajal.